

Tiesos Draugas Ekstra Nr. 93

LEBBS naujienos

2016 m. liepa

**„Jeį laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai;
jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus.“ Jn 8,31-32**

Tiesos Draugas Ekstra yra Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungos leidinys, platinamas elektroniniu paštu, skirtas apžvelgti mūsų bendrijos įvykius, naujienas, spausdinti aktualius straipsnius bei esė.

Šiame numeryje:

Ką rašė Tiesos Draugas prieš 80 metų

Krikščionybė XVI amžiuje, II dalis

Kvietimas į NEBIM seminarą

Kvietimas į vasaros stovyklą jaunimui

EBF maldos kalendorius

Ką rašė „Tiesos draugas“ prieš 80 metų

APŽVALGA

Suvažiavimas. Birželio 28 ir 29 d. nulaikėme Kaune savo metinį suvažiavimą. Atvyko brolių ir sesučių iš įvairių Lietuvos vietų. Sekmadienį priešpiet buvo suvažiavimo šventė. Šventės pamokslą sakė br. Inkenas. Vietinis vokiečių bendruomenės choras giedojo gražias lietuviškas giesmes. Po pietų buvo jaunimo šventė. Pirmadienio rytą anksti jaunimas susirinko aptarti savo reikalus.

9 val. 30 min. maldos pusvalandžiu prasidėjo suvažiavimo pasitarimai. Visa vyko broliškoje dvasioje ir geroje nuotaikoje. Nutarėme dar nesutvarkytus bendruomenių [teisinius – A.L.] reikalus pertvarkyti vadovaujantis veikiančiais įstatymais. Visas suvažiavimas pritarė naujo giesmyno išleidimui ir šį darbą patikėjo bendruomenių sąjungos tarybai. Suvažiavimas pasiuntė sveikinimą Tautos Vadui.

Pirmadienio vakarą buvo atsisveikinimo šventė, kurioje daugelis brolių ir sesučių tarė nuoširdžius pamokinimo ir padaršinimo žodžius.

(TD 1936 m. Nr.7)

Pagal Teodoro Geriko pranešimą sutrumpinant paruošė A.L. ✓

Krikščionybė XVI amžiuje (II dalis)

Šveicariškoji Reformacija. Jos lopšys – Ciuricho miestas. Procesas vyko tuo pačiu metu kaip ir Vokietijoje, tačiau jam didesnės įtakos vokiečių reformatoriai nepadarė. 1515 m. **Ulrichas Cvinglis** (1484-1531) susipažino su Erazmu Roterdamiėčiu ir patyrė didelę jo įtaką. Anksti atkreipė dėmesį į to meto bažnyčios piktnaudžiavimus, o studijuodamas Bibliją, humanistų raštus ir ankstyvosios krikščionybės dokumentus suprato, kad bažnyčia turi grįžti prie pirmųjų šaltinių ir persitvarkyti. Dar labiau jo ryžtą sustiprino Liuterio raštai. 1518 m. gavęs pakvietimą užimti Ciuricho katedros pamokslininko vietą, Cvinglis sutiko su viena sąlyga, kad galės čia skelbti gryną Kristaus Evangeliją.

Šveicarijoje pasaulietinė valdžia priklausė ne kunigaikščiams, bet miesto taryboms – magisterijoms. Cvingliui pasisekė įtikinti miesto tarybą surengti viešus debatus apie sakramentus, pasninkus ir įvairias bažnyčios praktikas. Taryba nurodė, kad debatų rezultatai turi būti vertinami pagal Bibliją. Buvo nustatyta, kad debatų nugalėtoju tapo Cvinglis ir kad jo negalima apkaltinti eretiškais mokymais. Taip jis gavo daugiau laisvės savo veiklai, ir palaipsniui prasidėjo reformos ir permamos: buvo atšaukti privalomi pasninkai, iš bažnyčių pašalinti šventųjų paveikslai, išformuoti vienuolynai, o vienuoliams ir vienuolėms buvo leista kurti šeimas. 1525 m. atšauktos mišios ir nustatyta paprasta pamaldų liturginė tvarka.

Cvinglis jau anksčiau pabrėždavo Šventojo Rašto, ypač Naujojo Testamento, studijavimo svarbą. Ciuricho katedroje vykdavo teologijos studentų ir dvasininkų susitikimai, kur buvo skaitomas ir aptariamas tam tikras Biblijos tekstas. Buvo paliestas ir kūdikių krikšto klausimas. 1523 m. šiame studijų būrelyje atsirado įtampa. Jaunesni kolegos, tarp jų Konradas Grėbelis ir Feliksas Maincas, siekė radikalesnių

reformų ir tvirtino, jog tikroji bažnyčia, kokią jie matė Naujajame Testamente, yra dvasiškai atgimusių tikinčiųjų surinkimas, o ne valdžios kontroliuojama institucija. Jie buvo linkę atsisakyti kūdikių krikšto praktikos, o tam pradžioje pritarė net pats Cvinglis. Tačiau jis šios minties atsisakė manydamas, kad Reformacija netektų pasaulietinės valdžios palaikymo ir todėl galėtų iškilti pavojus jau pasiektoms reformoms.

Miesto taryba uždraudė radikalams rinktis ir skleisti savo pažiūras. Tada atstumtieji pradėjo susitikinėti atskirai, kalbėtis apie padėtį ir melstis, kol pagaliau keletas iš jų pasiryžo eiti keliu, kuris jiems atsivėrė: pasikrikštyti ne remiantis sena bažnyčios praktika, o Naujojo Testamento mokymu. Tarp jų buvo Feliksas Maincas, kuris už tai sumokėjo brangią kainą – 1527 m. buvo nuteistas mirčiai paskandinant.

Iš pat pradžių buvo bandyta ieškoti vienybės tarp šveicariškosios Reformacijos ir Liuterio šalininkų, bet 1529 m. šios pastangos pateko į aklavietę, nes nepavyko susitarti dėl Eucharistijos. Cvinglis ir jo šalininkai teigė, kad Kristaus buvimas Vakarienes elementuose yra tik dvasinis, simbolinis, o Liuteris tvirtino, jog Kristaus kūnas „yra duonoje, su ja ir po ja“. Cvinglio šalininkai tvirtino, kad Kristaus kūnas yra „ne čia, o danguje“ ir kad Kristus susitinka su savo tauta prie Komunijos stalo per Dvasios dalyvavimą. Liuteronams toks požiūris atrodė nepagarbus. Dar dėl vieno klausimo nepavyko susitarti – dėl krikšto. Liuteris mokė, kad žmogus, netgi kūdikis, per krikštą atgimsta. Reformatai krikšto apeigoje atgimimo neįžvelgė, ir krikštas jiems buvo tik matomas žmogaus (ir kūdikio) priėmimo į Kristaus bažnyčią ženklas. Dėl šių nesutarimų šveicarų reformatai prarado vokiečių kunigaikščių palaikymą.

Reformatai Prancūzijoje. Čia jiems buvo sunkiau, nes visuomenė ir

bažnyčios atstovai jiems nerodė didesnės paramos. Tačiau prancūziškoje Šveicarijos dalyje įsitvirtinęs reformatų tikėjimas turėjo įtakos Reformacijos eigai Prancūzijoje. 1555 m. reformatai Paryžiuje įkūrė savo bendruomenę. Jų skaičius augo visoje šalyje, ir XVI a. antroje pusėje Prancūzijoje jau buvo per 2000 bendruomenių. Čia jie buvo vadinami **hugenotais**. Priešiškumas reformatams didėjo, bet priežastis buvo ne tiek religinė, kiek politinė. Stiprėjančios monarchijos šalininkai Reformacijos judėjime įžvelgė pavojų didesnei monarchinės valdžios centralizacijai. XVI a. antroje pusėje prasidėjo religiniai vad. *hugenotų karai*. Hugenotai kiek įmanydami sutelktai gynėsi nuo katalikiškų pajėgų, o tai dar labiau erzino Reformacijos priešininkus. Pats baisiausias to amžiaus įvykis – 1572 m. šv. Baltramiejaus naktis. Naktį iš rugpjūčio 23-ios į 24-tą prasidėjo žiaurios hugenotų skerdynės. Katalikų pajėgos nepagailėjo nei moterų, nei vaikų, nei vargšų, nei kilmingų. Tą naktį buvo nužudyta apie 20 000 žmonių, o jų turtą pasisavino žudikai. Popiežiaus aplinkoje Romoje šis įvykis buvo pažymėtas kaip pergalė prieš eretikus. Tačiau toks didelis ir skausmingas praradimas nesunaikino Prancūzijos reformatų. Pagaliau karalius Henrikas IV, norėdamas užbaigti beprasmius karus, 1598 m. pasirašė sutartį su hugenotais ir paskelbė *Nanto ediktą*, kuris reformatams suteikė palankias teises. Deja, šis dokumentas galiojo kiek mažiau nei šimtmetį, kol karalius Liudvikas XIV atšaukė jį, norėdamas Prancūzijoje įtvirtinti absoliutizmą – vieną valstybę, vieną valdovą, vieną tikyba. Tada daug reformatų buvo išsiųsta į katorgą, o šimtai tūkstančių išsigelbėjo skubiai iškeliavę į kitas Europos šalis ir Šiaurės Ameriką.

Reformacija Nyderlanduose ir Vidurio Europoje. Pirmiausia Nyderlandus pasiekė Liuterio mokymas, bet vėliau Reformacija perėjo Kalvino įtakon. Tuo metu kraštą valdė katalikiški Ispanijos valdovai, kurie Reformacijos judėjimui priešinosi. Albos kunigaikštis per šešetą

metų įsakė nužudyti daugiau kaip 100 000 protestantų. 1584 m. olandai sukūrė federaciją, organizavo karines pajėgas ir po atkaklių kovų išsivadavo iš Romos bažnyčios ir Ispanijos valdžios. Netrukus buvo įkurtas Leideno universitetas. Dar anksčiau buvo išspausdintas Heidelbergo katekizmas, kuris buvo išverstas į kitas kalbas, paplito pasaulyje ir iki šiol naudojamas reformatų bažnyčiose.

Bet tuo metu tarp Olandijos reformatų kilo aštrus teologinis ginčas dėl **predestinacijos**. Leideno universiteto profesorius **Jokūbas Arminijus** (1560-1609) atmetė Kalvino doktriną, kad žmogaus išrinktumą nulemia tik visagalis Dievo valia. Arminijus teigė, kad galima tikėti Dievo suverenumu ir kartu asmens laisva valia, nes Dievas nori, kad būtų išgelbėti visi žmonės. Šį mokymą 1618 m. pasmerkė Dorto sinodas, tačiau vėliau šią doktriną imta toleruoti, o 1795 m. ji buvo oficialiai pripažinta.

Bohemijoje Reformacijos sąjūdis nebuvo naujas reiškinys, nes čia žymiai anksčiau buvo pradėję veikti husitai, kurių daugelis prisiliejo prie naujos Reformacijos bangos. Iš Bohemijos reformų judėjimas persimetė į **Lenkiją**. Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Žygimantas Augustas buvo palankus Reformacijai ir asmeniškai susirašinėjo su Kalvinu. Lenkijoje kalvinistai ir liuteronai 1570 m. svarbiausiais teologiniais klausimais buvo pasiekę tam tikrą sutarimą, tačiau tolesnei reformų eigai ėmė trukdyti nesutarimai dėl **unitarų** veiklos, kurie neigė Trejybės doktriną ir Kristaus dieviškąją prigimtį.

Jonas (Žanas) Kalvinas (1509-1564). Kai Cvinglis žuvo religinių karų metu, Reformacijos tarnystei jau buvo subrendusi kita asmenybė – prancūzas Kalvinas. Studijuodamas teisę keliuose Prancūzijos universitetuose persiėmė humanizmo metodais, kuriuos vėliau taikė „humanizmui triuškinėti“. Paryžiuje susipažino su Liuterio mokymu, o 1533 m. išgyveno gilų atsivertimą: „Dievas sutramdė mano širdį ir pripildė ją

nuolankumo“. Netrukus jis sąmoningai atsisakė Romos katalikybės. Dėl įsitikinimų jam teko palikti Prancūziją ir apsigyventi Bazelyje (Šveicarija). Čia jis gilinosi į tikėjimo tiesas ir pradėjo formuoti savo teologines pažiūras, o 1536 m. išleido pirmąjį veikalą „Krikščionių tikėjimo mokymas“. Tuo metu kitame Šveicarijos mieste, Ženevoje, dėjosi įdomūs dalykai: įtakingas pamokslininkas Žiljemas Farelis taip paveikė miesto tarybą ir visus gyventojus, kad jie visi atsisakė katalikų bažnyčios. Farelis įtikino Kalviną atvykti į Ženevą ir vadovauti Reformacijos judėjimui. Tačiau iš to neišėjo nieko gero, nes Ženevos gyventojai tam pasipriešino, ir Ženevą teko palikti ne tik Kalvinui, bet ir Farelui. Kalvinas apsigyveno Strasbūre, kur parašė daug komentarų Šventojo Rašto knygoms ir vadovavo vietinei prancūzų evangeliškai bendruomenei. Po ketverių metų Ženevos miesto taryba persigalvojo ir pakvietė Kalviną sugrįžti į Ženevą. Šį kartą taryba sutiko su dauguma Kalvino reikalavimų. Savo ruožtu taryba įsteigė konsistoriją, į kurios rankas buvo atiduota visa pasaulietinė ir bažnytinė valdžia.

Jeigu Liuteris siekė apvalyti bažnyčią nuo to, kas nebibliška, kartu maksimaliai išsaugant senas bažnytines tradicijas, tai Kalvinas, konsistorijai pritariant, iš esmės tęsdamas Cvinglio liniją, siekė radikalių permainų. Pvz., pamaldų reglamentas buvo taip supaprastintas, kad kuo daugiau laiko liktų mokymui. Į Kalvino vykdomas reformas buvo įtraukta miesto taryba, kuri turėjo stebėti gyventojų elgesį, ir taip buvo siekiama įteisinti teokratinį valdymą. Buvo numatytos bausmės už įvairius prasižengimus: šeimyninius, moralinius, pamaldų nelankymą, nepagarbą tėvams, šokius, lošimą kortomis, girtuoklystę ir t. t. Buvo baudžiami net tie, kurie užsnūsdavo pamokslo metu! Aukščiausia – mirties bausmė – buvo skiriama už piktžodžiavimą Dievui. Kai Ženevoje buvo sugautas čia nuo inkvizicijos besislapstantis eretiku

laikomas Migelis Servetas, su Kalvino žinia jis buvo pasmerktas mirčiai ant laužo. Mat jis kritikavo Kalvino teologiją ir Trejybės doktriną.

Iš bažnyčių buvo šalinami ne tik paveikslai, bet ir vargonai. Dėl tokių būdų ir veiklos Kalvinas buvo vadinamas „Ženevos popiežiumi“.

Vienas žymiausių akcentų Kalvino teologijoje buvo mokymas apie **predestinaciją** (iš lot. k. – *lemtis, paskirtis*). Kalvinas aiškino, kad visažinis Dievas paskyrė išganymui visus, apie kuriuos žinojo, jog jie tikėjimu priims Kristaus nupelnytą išgelbėjimą. O tiems, apie kuriuos Dievas žinojo, jog jie atmes išgelbėjimą ir pasiliks netikėjime, yra paskirta užtarnauta pražūtis. Kalvinas mokė, kad visas Dievo pažinimas randamas tik Dievo žodyje. Žmogus gali pažinti Dievą tik tada, kai Jis nori būti pažintas. Kalvinas laikė bažnyčią aukščiausia valdžia ir aiškino, kad valstybė negali riboti jos veiklos. Tik krikštas ir komunija yra Kristaus palikti sakramentai. Įdomiai Kalvinas vertino komuniją. Jis nepritarė Cvinglio mokymui, kad tai yra tik matomas simbolis, bet taip pat perspėjo netikėti magija – realiu Kristaus buvimu komunijos elementuose.

Dar vienas žymesnis Reformacijos laikų veikėjas buvo **Teodoras Beza** (1519-1605) – teisininkas, poetas, rašęs lotynų kalba. 1548 m. jis atvyko į Ženevą ir priėmė reformatų mokymą. Tapo Ženevos akademijos rektoriumi, o po Kalvino mirties dėjo visas pastangas, kad reformatų tikėjimas įleistų gilesnes šaknis visuomenėje. Beza parengė Naujojo Testamento tekstus graikų ir lotynų kalbomis, kurie vėliau pasitarnavo rengiant vad. Ženevos ir Karaliaus Jokūbo Biblijas.

Karaliaus Jokūbo Biblijas.

(Tęsinys kitame numeryje)

Albertas Latužis ✓

LEBBS BIBLIJOS MOKYKLA

kviečia į seminarą

Jaunimo tarnautojams: „Einu taip, kaip tikiu“

2016 m. liepos 16 d., Vilniaus Naujojo Testamento
baptistų bažnyčioje, Algirdo 48, Vilnius

Seminaro lektorius – Christopher Kimberling, JAV.
Bus apžvelgiamos jaunimo tarnavimų ir stovyklų
organizavimo temos, dalinimasis patirtimi, diskusijos

Seminaras prasideda 10:30, kava. Pageidaujančius
dalyvauti prašom pranešti žemiau nurodytu adresu iki
liepos 10 d. Seminaro mokestis – 5 EUR

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga
Neakivaizdinė Biblijos Mokykla
office@baptist.lt
Email: pinkoraitis@gmail.com

Brangūs tikėjimo namiškiai! Džiugiai primename apie artėjančią krikščionišką vasaros stovyklą jaunimui – **KELIAS'2016!**

Stovyklos laikas – **liepos 25–30 dienomis**, vieta – Latvija, netoli Liepojos, stovyklavietė „Wesley“ (yra karštas vanduo, tualetai, didelis pastatas susirinkimams, valgykla, virtuvė, jūra šalia! gyvenimas palapinėse). **Kaina – 60 eurų** (įskaičiuota: kelionė iš Vilniaus, nuo Algirdo 48, Vilnius liepos 25 d. 7:00 val. autobusu į stovyklavietę ir atgal liepos 30 d., 4 k./dieną maitinimas, stovyklavietės mokestis). Soc. remtiniams vaikams, neturintiems rėmėjų stovyklai, **mokestis 30 eurų**.

Stovyklos programoje: šlovinimas, teminės diskusijos, vakarinės pamaldos, žaidimai, teminiai renginiai, gilus ir prasmingas bendravimas grupėse.

Tikime, kad tai puikus metas tobulėjimui ir Dievo pažinimui drauge ramios gamtos apsuptyje! Turėsime svečių iš Misūrio: 9 jauni užsidegę broliai ir sesės talkins visos stovyklos metu. Kviečiame kuo skubiau registruotis jaunimą **nuo 15 metų**, visą reikalingą informaciją

skelbiame facebook puslapyje: www.facebook.com/stovyklakelias

Stovyklos organizatorius: Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Partneriai ir rėmėjai: Southwest Baptist University, Future Leadership Foundation

Nuoširdžiai prašome pasidalinti informacija apie stovyklą vietinėse bendruomenėse, kviesti pažįstamus, draugus, taip pat užtarti visą organizavimo komandą bei pačią stovyklą su visais jos dalyviais maldomis, lai viskas vyksta Dievo šlovei ir mūsų visų tikėjimui. Su Dievo malone nusimato turiningas laikas:)

Ačiū jums labai!

Dana iš Vilniaus Naujojo Testamento baptistų bendruomenės ✓

*Ylakių ev. baptistų bendruomenė rugpjūčio 7 d.
planuoja švęsti padėką Dievui
už 111 tarnystės metų.
Pradžia 11 val.
Kviečiame apsilankyti!*

Europos Baptistų Federacijos (EBF) maldos kalendorius

Liepos 4-10 meldžiamės už:

Gruzijos evangelišką baptistų Bažnyčią

Bendruomenių skaičius:	72
Bendras narių skaičius:	5 017
Arkivyskupas:	Merab Gaprindashvili

Liepos 11-17 meldžiamės už:

Belgijos baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	23
Generalinis sekretorius:	Samuel Verhaeghe

Liepos 18-24 meldžiamės už:

Norvegijos baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	97
Bendras narių skaičius:	6 380
Prezidentas:	Per Overgaard
Generalinis sekretorius:	Terje Aadne

Liepos 25-31 meldžiamės už:

Danijos baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	54
Bendras narių skaičius:	5 389
Prezidentas:	Bent Hylleberg
Generalinė sekretorė:	Lone Moller-Hansen

EBF maldos kalendorių bei išsamesnę informaciją apie maldos poreikius galite rasti Europos Baptistų Federacijos internetiniame puslapyje: <http://www.ebf.org>. ✓

*Straipsniai trumpinami ir redaguojami redakcijos nuožiūra. Redakcijos nuomonė ne visada sutampa su autorių nuomone.

*Jei norite atsisakyti naujienu, atsiųskite tuščią elektroninį laišką su žodeliu - NESIŪSTI.

© Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

El.paštas: office@baptist.lt

Mūsų sąskaita:

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Įmonės kodas: 192077697

AB SEB bankas,

Banko kodas: 70440

Sąskaitos nr. LT79 7044 0600 0415 1925